

Dyfarniadau'r Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil, 2015/16

Dyddiad: 25 Mawrth 2015

Cyfeirnod: Cyf14/07

At: Penaethiaid Sefydliadau Addysg Uwch Cymru, Grŵp
Ymgynghorol y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Cydlynwyr
Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg sefydliadol.

Ymateb erbyn: Nid oes angen ymateb.

Cyswllt: Enw: Dr Dylan Phillips
E-bost: d.phillips@colegcymraeg.ac.uk

Mae'r cylchlythyr hwn yn cynnwys penderfyniadau'r Coleg ar ysgoloriaethau doethurol i'w cyllido drwy'r Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil i gychwyn yn 2015/16.

[Mae'r ddogfen yma ar gael ar wefan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol](#)

Dyfarniadau'r Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil, 2015/16

Cefndir

1. Mae'r cylchlythyr hwn yn cadarnhau'r ysgoloriaethau doethurol a fydd yn cael eu cyllido gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol [y Coleg] o 2015/16.
2. Gwahoddwyd ceisiadau i'r Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil mewn cylchlythyr a gylchredwyd i'r sefydliadau ar 29 Medi 2014 (Cyf 14/04), gyda'r dyddiad cau ar 12 Ionawr. Ystyriwyd y ceisiadau ar 26 Chwferor 2015 gan dri aelod o Banel Grantiau'r Coleg, sef Dr Alison Allan, yr Athro Emeritws Ceri Davies, a Dr Iolo ap Gwynn.
3. Mae penderfyniad Cyfarwyddwyr y Coleg yn derfynol.
4. Gall sefydliadau dderbyn adborth ar geisiadau aflwyddiannus drwy gysylltu â'r Coleg drwy e-bost. Gwneir pob ymdrech i ymateb i ymholiadau cyn gynted â phosibl.

Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil

5. Nodwyd yn y cylchlythyr ar gyfer 2015/16 (cymal 32) y dyfernid hyd at ddeg Ysgoloriaeth Ymchwil, yn seiliedig ar:
 - (i) rhagoriaeth academiaidd yr ymgeisydd,
 - (ii) testun / gwreiddioldeb y prosiect ymchwil arfaethedig,
 - (iii) profiad a record yr ysgol / adran academiaidd yn cyfarwyddo gwaith ymchwil, a
 - (iv) chyfraniad dichonol y dyfarniad / deiliad at gyflawni nodau strategol y Coleg.
6. Nododd y cylchlythyr hefyd (cymal 33) y byddai'r Coleg yn barod i ystyried ceisiadau gan ysgolion / adrannau academiaidd sydd heb adnabod deiliad addas ar gyfer yr ysgoloriaeth. Mewn ceisiadau felly dyfernid yr ysgoloriaethau ar sail y meini prawf a amlinellwyd yn 32 (ii), (iii) a (iv), ac y byddai'n rhaid i'r ysgoloriaethau gwag hynny gael eu hysbysebu'n agored yn y wasg.

7. Derbyniwyd 17 o geisiadau am gynlluniau prosiect doethurol i'w cyllido drwy'r Cynllun Ysgoloriaethau Ymchwil eleni. Mynegodd y panel dyfarnu eu balchder yn y ffaith fod safon y ceisiadau i gyd yn uchel iawn, a bod nifer o'r ymgeiswyr yn dangos potensial mawr a / neu fod eu prosiectau ymchwil arfaethedig yn rhai diddorol a chyffrous. Sgoriwyd bob un o'r ceisiadau yn unol â'r meini prawf a thrafodwyd barn aelodau'r Panel ar bob cais unigol cyn rhoi ystyriaeth ofalus i'r sefyllfa strategol ehangach oddi fewn i'r pynciau a gynrychiolid o safbwynt capasiti, darpariaeth a dilynant, a gwerth buddsoddiad y Coleg.
8. Rhestrir yn **Atodiad A** yr ysgoloriaethau sydd i'w cyllido gan y Coleg i gychwyn yn 2015/16. Cefnogwyd rhai Ysgoloriaethau (wedi'u nodi â **) yn amodol ar ddatrys rhai materion a chwestiynau penodol a godwyd gan y panel (yn bennaf parthed y gefnogaeth ieithyddol a fyddai ar gael i'r deiliaid fedru cyflawni eu hymchwil a chyflwyno eu traethodau doethurol yn y Gymraeg). Ceidw'r Coleg hefyd yr hawl i ofyn barn a chynghor arbenigwr pwnc ar unrhyw ddyfarniad CYN cytuno i'w gyllido.
9. Disgwylir i bob un dyfarniad gychwyn yn nhymor yr hydref 2015.
10. Bydd yr holl ysgoloriaethau yn cael eu cyllido ar sail yr amodau cyffredinol a nodwyd yn y cylchlythyr yn gwahodd ceisiadau.

Camau nesaf

11. Mewn ceisiadau a seiliwyd ar ymgeisydd penodol, disgwylir i'r sefydliadau eu hysbysu mor fuan â phosib o'u llwyddiant ac i gadarnhau wrth y Coleg cyn **15 Mehefin 2015** eu bod yn derbyn yr ysgoloriaeth.
12. Lle nad enwyd unigolyn mewn cais, disgwylir i'r sefydliad a'i cyflwynodd ddilyn proses agored a chystadleuol i benodi unigolyn addas a chymwys i'r ysgoloriaeth. Rhaid i'r broses benodi fod wedi'i chwblhau a deiliad wedi'i benodi cyn **1 Gorffennaf 2015**. Mae'r Coleg yn dymuno gweld drafft o bob hysbyseb ar gyfer ysgoloriaeth wag cyn iddi gael ei hysbysebu. Dylid anfon drafftiau o

hysbysebion at y Coleg er mwyn derbyn cymeradwyaeth, i sylw Dr Dylan Phillips (d.phillips@colegcymraeg.ac.uk).

13. Y sefydliadau fydd yn gyfrifol am lenwi'r ysgoloriaethau gwag a ddyfernir ac am benodi ymgeiswyr cymwys ac addas. **O fethu llenwi ysgoloriaeth wag oddi fewn i'r amserlen a nodir uchod (12), bydd y dyfarniad yn disgyn.**
14. Bydd pob penodiad i ysgoloriaeth wag yn amodol ar lenwi ffurflen enwebu a derbyn cymeradwyaeth y Coleg cyn i'r ysgoloriaeth gael ei chynnig yn ffurfiol i ymgeisydd. Rhaid i'r ffurflen enwebu gyrraedd y Coleg erbyn **17 Gorffennaf 2015**.
15. Yn ogystal â'r deg ysgoloriaeth a restrir yn Atodiad A, y mae'r panel dyfarnu hefyd wedi adnabod nifer cyfyngedig o ysgoloriaethau wrth gefn (wedi'u rhestru yn **Atodiad B**). Yn achos unrhyw ysgoloriaeth sydd ag ymgeisydd na fydd wedi'i chadarnhau erbyn 15 Mehefin (gw. 11 uchod), neu ysgoloriaeth wag na fydd wedi'i llenwi erbyn 1 Gorffennaf (gw. 12 uchod), fe ariennir yr ysgoloriaethau wrth gefn yn eu lle, yn y drefn y'u dyfarnwyd gan y panel.
16. Bydd y Coleg yn cysylltu â'r sefydliadau perthnasol sydd ag ysgoloriaeth wrth gefn er mwyn esbonio'r drefn hon mewn mwy o fanylder ac i ofyn iddynt hysbysu ymgeiswyr yr ysgoloriaethau wrth gefn o'r sefyllfa. Pe byddai unrhyw un o'r ysgoloriaethau a restrir yn Atodiad A yn disgyn, bydd y Coleg yn cysylltu â'r sefydliad sydd ag ysgoloriaeth wrth gefn a gofyn iddynt gadarnhau erbyn **31 Gorffennaf 2015** fod yr ymgeisydd yn derbyn yr ysgoloriaeth.
17. Ni fydd hawl gan sefydliad i ddewis dyfarnu ysgoloriaeth wrth gefn dros nac ar draul un o'r ysgoloriaethau a restrir yn Atodiad A oni bai fod yr ysgoloriaeth honno'n disgyn. Rhoddir blaenoriaeth i'r ysgoloriaethau a restrir yn Atodiad A dros y rhai wrth gefn.
18. Ni fydd y Coleg yn caniatáu unrhyw eithriadau i'r amserlen uchod. Pe na lwyddir cwblhau'r broses benodi ac enwebu oddi fewn i'r amserlen uchod, fe fydd y dyfarniad yn disgyn.

19. Wedi derbyn cadarnhad gan y sefydliadau fod yr ymgeiswyr yn derbyn yr ysgoloriaethau (yn unol â'r drefn a amlinellwyd), fe fydd y Coleg yn cysylltu gyda phob un o'r deiliaid i'w llongyfarch ac yn eu gwahodd i fynychu diwrnod cynefino arbennig yng Nghaerfyrddin ar **11 Medi 2015** er mwyn eu cyflwyno i waith y Coleg ac amodau'r cynllun. Bydd mynychu'r cyfarfod hwnnw'n orfodol.

ATODIAD A

Disgyblaeth / Maes Pwnc	Ymgeisydd	Sefydliad
Archwilio'r posibiladau ar gyfer mewnbllannu dealltwriaeth geomorffolegol o fewn cadwraeth treftadaeth ddaearyddol Cymru	Sioned Llywelyn	Prifysgol Aberystwyth
Defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle	(dim ymgeisydd)	Prifysgol Bangor
Archwilio effeithiolrwydd pedagogeg dysgu Cymraeg i ddysgwyr ail iaith mewn ysgolion a chanolfannau Cymraeg i Oedolion	Jack Pulman-Slater	Prifysgol Caerdydd
Y Gymraeg mewn addysg bellach	Laura Beth Davies	Prifysgol Caerdydd
Arweinyddiaeth Wleidyddol a Datganoli: Astudiaeth Gymharol o'r Duedd Arlywyddoli yng Nghymru a'r Alban	Aled Morgan Hughes	Prifysgol Caerdydd
Modelu 3-D o gorona'r haul	Ffion Alys Whitehouse	Prifysgol Aberystwyth
Defnydd Cymdeithasol yr iaith Gymraeg yng Ngwynedd a Môn gyda golwg ar y ffactorau sy'n effeithio cymelliannau disgyblion ysgol dros ddewis addysg uwch drwy gyfrwng y Gymraeg	Sioned Williams	Prifysgol Bangor
Archwilio effeithiolrwydd triniaethau anfewnwthiol newydd ar gyfer OSA (Apnoea cwsg rhwystrol)	Claire Griffith-Mcgeever	Prifysgol Bangor
Natur y nam iaith mewn dementia, gan ganolbwyntio'n arbennig ar siaradwyr Cymraeg	Samuel Kyle Jones	Prifysgol Abertawe
** Exploring discourses and legacies of the Quarry Workers and Friction Dynamics strikes in North Wales	Emma Sara Hughes	Prifysgol Bangor

ATODIAD B – wrth gefn

Disgyblaeth / Maes Pwnc	Ymgeisydd	Sefydliad
O Ryddfrydiaeth i Genedlaetholdeb: Merched a Newid Gwleidyddol yng Nghymru c. 1910-1925	Anys Myfanwy Wood	Prifysgol Caerdydd
Defnydd positronau mewn Ffiseg: Cymedrolydd positronau tymheredd ystafell; a Defnyddio oeri gwrtheddol wrth gasglu positronau	(dim ymgeisydd)	Prifysgol Abertawe

Beth yw perthynas y bardd â'i gynulleidfa ac a yw'r berthynas hon yn dylwanwadu ar lais y bardd er gwell neu er gwaeth?	Aneirin Karadog	Prifysgol Abertawe
---	-----------------	--------------------